

Slovenski dom

Štev. 36.

V Ljubljani, torek 15. februarja 1938.

Leto III.

Pred odgovorom avstrijskega kanclerja na Hitlerjeve zahteve:

Avstrija na svojem najtežjem razpotju

London, 15. febr. o. Angleški listi včeraj in danes pišejo skoraj samo o nenadnem sestanku med Hitlerjem in avstrijskim kanclerjem dr. Schuschniggom. O razgovorih med voditeljema Nemčije in Avstrije pravijo, da so bili prav za prav en sam pritisk na Avstrijo, naj začne izpolnjevati obveznosti, ki jih je sprejela po skrivnih določilih nemško-avstrijskega sporazuma v juniju lani. Tedaj se je Avstrija obvezala, da bo spremenila svojo vlado v kratkem tako, da bo vanjo pritegnila zastopnike tako imenovane nacionalne opozicije, to je hitlerjevcev. Hitler je mnenja, da je Avstrija dosti dolgo odlašala z izpolnitvijo teh določil in da je zdaj prišel čas, da sprejme v vlado nekaj avstrijskih narodnih socialistov. Zaradi tega je poklical avstrijskega kanclerja k sebi.

Kljub obveznostim, ki jo je Avstrija z lanskim sporazumom vzela nase, se vsi njeni voditelji z dr. Schuschniggom vred dobro zavedajo, kaj bi

pomenil vstop hitlerjevcev v vlado. To se pravi, da bi avstrijski narodni socialisti za svoje propagandno delo dobili neke dovoljenje, marveč celo pomoč najvišjih državnih oblasti in tako mirno pripravljali Avstrijo za priključitev k Nemčiji. Evropski položaj danes ni tak, da bi si Nemčija lahko dovoljevala kakšno nasilje za priključitev Avstrije, ne misli se pa temu svojemu namenu odreči in ga skuša doseči po drugih potih. Zaradi tega je Hitler avstrijskemu kanclerju pri razgovorih v Berchtesgadenu zagotovil, da bo Nemčija opustila vso odkrito podpiranje avstrijskih hitlerjevcev, če Schuschnigg sprejme v vlado kot notranjega ministra njihovega zastopnika Seis — Inquarta.

Te Hitlerjeve zahteve in ponudbe so za Avstrijo pogubna past. Če jih odbije, bo izpostavljena še naprej nasilni hitlerjevski agitaciji in propagandi, če jih pa sprejme, jo bo narodni socializem čisto zakonito razjedal in požiral na tihem od znotraj. Ljudje pa, ki Avstrijo vodijo,

bi radi za vsako ceno ohranili njeno neodvisnost, deloma zato, ker tako zahteva avstrijsko ljudstvo, deloma zato, ker hočejo državo ohraniti Habsburžanom, katerim bi za vedno odzvonilo, če zavlada tam narodni socializem.

Odločitev, pred katero stoji avstrijski kancler, je gotovo ena najtežjih, pred katero je bila Avstrija kdaj postavljena, in ni čudno, da odlašajo dr. Schuschnigg z odgovorom. Več kakor verjetno pa je, da bo moral Hitlerjevemu pritisku odločiti, če ne dobi odločne in izdatne pomoči od tistih velesil, ki so do zdaj jamčile za avstrijsko neodvisnost.

Dunaj, 15. febr. AA. Havas. Včeraj se je Schuschnigg sestel z bivšim kanclerjem Enderjem, ki je sestavil besedilo ustave iz leta 1934, in pa dunajskim županom Schmitzom.

Včeraj bi morala biti prenosovana avstrijska vlada. Do večera pa še ni bilo nič objavljeno.

Vesti 15. februarja

Tesnejše gospodarsko sodelovanje z Evropo želi, kakor poročajo ameriški listi, predsednik Roosevelt, ki bo v kratkem storil nekaj odločilnih korakov v tem smislu.

Politične spremembe v Romuniji je pozdravil češkoslovaški pravosodni minister Derer v govoru, ki ga je v nedeljo imel v Košicah na Slovaškem.

V Berlinu so objavili nekega Karla Bischofa, ki ga je ljudsko sodišče obsodilo na smrt zaradi vohunstva.

Predsednik romunske vlade, patriarh Miron Cristea bo v kratkem obiskal Poljsko, da vrne nedavni obisk poglavarja poljskih pravoslavcev, metropolitu Dionizu.

Japonske oblasti so pri Sanghaju ustavile francoski parnik »President Doumer« s prevezo, da so člani posadke fotografirali obrežje reke Janke in se s tem pregrešili z vohunstvom.

Na stotine ljudi je brez strehe zaradi poplavl v osrednjih pokrajinah Severne Amerike.

Stiri dni ne bodo izšli listi v Turčiji zaradi bajramskega praznika.

Polet v pokritem prostoru se je posrečil nemški letalki Hani Reischevi v berlinski dvorani Deutschland Halle. Pri mednarodni avtomobilski razstavi v Berlinu bo letalka ta svoj poskus ponavljala vsak dan.

Belgija hoče ostati zunaj vsake vojne zveze in ne mara pustiti, da bi njeno ozemlje postalo oporišče za napad proti komurkoli. Tako se glasi razglas, ki so ga izdali bivši belgijski bojovniki.

22.000 ton kakava so sklenili uničiti pridelovalci v Srednji Afriki, da bi obdržali cene na sedanjih višinih.

Obisk poljskega zunanjega ministra v Rimu so določili za drugo polovico marca. Grof Ciano pa pojde na Poljsko v začetku aprila.

Holandija je priznala italijansko oblast nad Abesinijo s tem, da je njen novi poslanik v Rimu dr. Hubrecht na italijanskem dvoru predložil poveljnice, v katerih daje kralju Viktorju Emanuelu naslov abesinskega cesarja.

Vse vesti o uporih v Abesiniji so brez sleherne podlage, pravijo italijanske oblasti v svojem uradnem odgovoru na poročila francoskih listov.

Vse sovjetske liste je prepovedala uvažati estonska vlada zaradi zadnjih spopadov med estonskimi in boljševiški obmejnimi stražniki.

30 delavcev je ranila velika skala, ki se je utrgala v madžarskem kamnolomu pri Matri. Pet jih je hudo ranjenih.

Na rekordni polet okoli sveta se pripravljajo italijanski letalci s petimi trimotornimi bombniki iste vrste, kakor so bili avioni, ki so pred kratkim leteli v Brazilijo. Polet se bo začel najbrž v prvih dneh marca.

Ameriška letala v vojni ne bodo bombardirala nezavarovanih mest. Tako je sklenilo vrhovno letalsko poveljstvo, ne iz človekoljubnosti, marveč, kakor pravi utemeljitelj tega sklepa, ker sta španska in kitajska vojna dokazala, da so stroški za tako ubijanje ljudi le preveliki.

Za skupen nastop proti komunizmu se baje pogajajo Turčija, Perzija in Irak, vsaj tako vedo povedati nemški listi.

Velike delavske demonstracije so bile v avtomobilskih tovarnih družbe »Austro-Fiat«, kjer so delavci zahtevali, naj vlada takoj pove, o čem sta govorila Hitler in Schuschnigg v Berchtesgadenu.

Holandski prestolonaslednica Julijana je včeraj prvič po rojstvu hčerke vstala. Ta dogodek so po vsej državi slavili z velikim veseljem.

Velik uspeh v Budimpešti je imel hrvatski pevske zbor »Lisinski« iz Zagreba.

Tri nove podmornice je dobila te dni Brazilija. Zgradili so jih v italijanskih ladjedelnicah.

Italijanska vlada je podarila Braziliji rekordno letalo, s katerim je Mussolinijev sin Bruno preletel Atlantski ocean.

Sklicanje mednarodne konference za razorožitev bodo predlagali nekateri ameriški poslanci na prihodnjem zasedanju zbornice.

Za novega argentinskega zunanjega ministra so imenovali dosedanjega poslanika v Rimu Josea Cantila. Njegovo imenovanje zlasti pozdravlja italijansko časopisje.

Sestanek Balikanske zveze so zaradi političnih sprememb v Romuniji odložili do 25. t. m. Sestanek bo v Ankari.

V Moskvi so ustrelili predzadnjega sovjetskega poslanika v Bukarešti, Vinogradova. Njegov naslednik Ostrovski se je podobni usodi izognil tako, da se ni vrnil v Moskvo, kamor ga je poklicala vlada.

Francoske komuniste je obtoževal bivši ministriški predsednik Flandin na kongresu svoje stranke in jim očital, da hočejo s podporo za rdečo Španijo zaplesti Francijo v mednarodni spor.

Potovanje angleškega zunanjega ministra po Evropi

London, 15. febr. m. Popoldansko časopisje objavlja vesti, da bo angleški zunajni minister Eden v kratkem odšel na daljše potovanje v nekatere evropske prestolnice. Med drugimi namerava obiskati Dunaj, Prago, Bukarešto, za tem pa se bo podal tudi v Ankaru. Do zvečer te vesti v odločujočih krogih niso niti potrdili, niti zanikali.

Poročila iz Španije

Salamanca, 15. febr. AA. Havas. Vrhovno poveljstvo objavlja, da so nacionalistične čete v odseku Juana zavzele važne postojanke.

Na estremaadurski fronti nacionalistične čete še močno pritiskajo pri Sieri. V odseku pri Zalamei della Serena so nacionalisti po triurni borbi morali zapustiti zemljišče, ki so ga bili zavzeli, in se umakniti na svoje prvotne postojanke.

Posebni Havasov dopisnik poroča, da so nacionalistični sanitetni oddelki te dni severno od Teruela na bojišču pokopali nad 5000 milicnikov. Nacionalisti pa so ujeli 10.000 milicnikov.

Drugi dan zasedanja banskega sveta

Banovina in naš kmet

Ljubljana, 15. februarja.

Po včerajšnjem izčrpnem ekspoziciji, ki ga je za uvod v letošnje zasedanje banskega sveta podal ban dr. Marko Natlačen je sledila popolnanska razprava, na kateri je najprej podal vestno sestavljeno poročilo načelnik splošnega oddelka g. Pfeifer, a za njim pa o elektrifikaciji svetnik g. inž. Rueh. Iz njegovega poročila se vidi, da je elektrifikacija v Sloveniji v zadnjem letu zelo napredovala, kolikor so pač dopuščala sredstva, ki jih bo treba v bodoče še povečati. Po poročilu upravnega oddelka, ki ga je podal načelnik dr. Hubad, je sledila debata, ki sta se je predvsem udeležila svetnika Ivan Vesenjak in Tratin. Odgovoril jima je na njihove pripombe inž. Rueh in v tem odgovoru posebno še poudaril, zakaj Brežice še danes nimajo zadovoljive elektrike. To so zakrivilo odločilni žinitelji za časa prejšnjega režima, ki so s temi deli deloma iz zamrznosti deloma pa iz strankarske zagriženosti neprestano odlašali.

Današnja razprava se je začela ob 8 in je na vrsti vprašanje našega kmetijstva. Poročilo je podal inž. Podgornik. Iz njega posnemamo sledeče:

Težke gospodarske razmere, ki so nekaj let skoraj popolnoma zavrele razvoj kmetijskega gospodarstva v Sloveniji, se v preteklem letu še niso v celoti izboljšale. Boljša gospodarska konjunktura najbolj počasi prodira v kmetijsko gospodarstvo in spet najbolj počasi v celi državi v kmetijsko gospodarstvo Slovenije.

Uredbi o zaščiti kmetov in o likvidaciji kmečkih dolgov sta sicer pomagali in doprinesli deloma k ozdravljenju kmetijskega gospodarstva, vendar se pri nas še ne pozna blagodejni učinek teh uredb v polni meri, ker je nelikvidnost denarnih zavodov kljub delnemu izboljšanju v preteklem letu še prevladovala. Proračunski krediti za pospeševanje kmetijstva so bili tudi v preteklem letu sorazmerno zelo nizki in zato tudi v tem letu ni bilo mogoče zasnovati in denarno podpreti akcij za napredek kmetijstva v večjem obsegu. Pospeševanje kmetijstva se je zato tudi v preteklem letu moralo v glavnem omejiti na dela, ki jih je bilo mogoče izvesti s sodelovanjem kmetov in njegovih stanovskih in strokovnih organizacij z malimi denarnimi stroški. Bila pa so tudi pri tem na prvem mestu taka dela, ki vplivajo že po svojem bistvu na izboljšanje kmetijskega gospodarstva in s tem na povečanje dohodkov v kmetijstvu.

Kmetijska izobrazba

Kakor že prejšnje leto, tako se je tudi letos kmetijski pouk raztezal v dve smeri: s strokovnimi predavanji in tečajih, s poukom na kmečkih in gospodinskih nadaljevalnih šolah, v potovalnih

kmetijsko-gospodinskih tečajih ter v strokovnih kmetijskih šolah se je širilo in dopolnjevalo strokovno znanje kmečkih ljudi. Za večjo strokovno izobrazbo in večjo stanovsko zavest je organiziral kmetijski oddelek strokovna predavanja po radiu, ki so bila vsako nedeljo.

Za dvig kmetijsko-gospodinske izobrazbe skrbita banovinski kmetijsko-gospodinski šoli na Mali Loki in v Svečini. Poleg teh dveh skrbni za izobrazbo kmečkega ženstva še 7 zasebnih kmetijsko-gospodinskih šol. Na novo je bila otvorjena kmetijsko-gospodinska šola pri uršulinkah v Skofji Loki. Zasebne šole je letos absolviralo 136 gojenc. Število garnitur banovinskih kmetijsko-gospodinskih tečajev se je povečalo na devet. Vkljub razmeroma velikemu številu kmetijsko-gospodinskih šol, ni bilo mogoče zadosti vsem zahtevam in dejanski potrebi.

V celoti je bilo 26 trimesečnih tečajev, ki jih je obiskovalo 5000 kmečkih deklet.

Kmečko in gospodinsko-nadaljevalne šole so se v šolskem letu 1937/38 smotno širile predvsem v obmejnih krajih, in sicer v Prekmurju in v Dravski dolini.

Praktično so nadaljevalne šole krepile kmečko zavest in ljubezen do kmečkega doma s tem, da so po navodilih kraljevske banske uprave kmečko mladino uvajale v poznavanje in spoštovanje krajevnih, duhovnih in materialnih kmečke kulture, da so kmečko mladino navajale k sestavljanju kronike kmečkega doma in jo vzpodbujale k ohranjanju, oziroma k zbiranju vseh predmetov, ki so važni za zgodovino kmečkega stanu v domačem kraju (krajinski kmečki muzeji).

Za delo v nadaljevalnih šolah se je učitelstvo pripravilo v posebnih tečajih.

V preteklem proračunskem letu sta bila tudi dva tečaja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Oba tečaja je obiskovalo 69 učiteljev.

Kmetijska šola v Poljčah pri Lescah je bila spopolnjena z nakupom posestva na Bledu; organizacija gospodarstva na skupnem posestvu te šole se smotno nadaljuje. Izvršene so priprave za ureditev internatskega poslopja in gospodarskih zgradb šole v Poljčah.

Državna kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani je dograjena, v veliki meri tudi s pomočjo banske uprave, in bo ta postaja že kmalu začela z delom v lastnem posloplju.

Urejena je bila državna konjarna na Ponovičah, ki je v preteklem letu vedno bolj prevzemala pospeševanje konjereje v Sloveniji.

Zivinoreja

Največja pažnja se je posvečala živinorejskim selekcijskim organizacijam, ki vodijo kontrolo o vrednosti krav, izvajajo plemenski odbiro ter vo-

dijo o tem redovniško knjigovodstvo. Po stanju od 1. jan. 1937 je delovalo 142 organizacij, ki so imele vpisanih 6546 krav; od teh je bilo pod mlečno kontrolo 5076 krav. Članov selekcijskih organizacij je bilo po stanju od 1. jan. 1937 5769. Vse te organizacije so združene po pasmah v šest poslovnih zvez.

Banovinski kredit v minulem letu ni zadoščal ter so morali okrajni kmetijski odbori pretežni del kreditov uporabiti samo za živinorejo, ker bi drugače zastalo vse delo in bi bil uničen trud in sad večletnega dela.

Za izboljšanje svinjereje je bilo razdeljenih po znižani ceni 190 plemenskih mrjascev od priznanih rejskih središč. Za osvežitev krvi domačih svinj je bilo nabavljenih v Avstriji 7 plemenskih živali ter so bile te dodeljene svinjerejskim središčem. Tudi tu so delo banske uprave znatno podpirali okrajni kmetijski odbori.

Na vsakoletno premovanje konj, ki je bilo v vseh konjerejskih središčih, je bilo prignanih okrog 700 živali. V jeseni sta bila nabavljena dva toplotna konja zrebca v dunavski banovini, doma so se pa odkupili vsi boljši zrebci, ki so bili ponudeni v nakup. V septembru je bila velika razstava konj v Beogradu, ki se jo je udeležila tudi dravska banovina.

Vinarstvo

Zaradi še vedno trajajoče vinske krize, ki se v doglednem času ne bo zmanjšala, je bila temeljna misel pospeševanja vinarstva ta, da se vinogradi v manj primernih legah opuste in uporabijo za druge kulture, vinarstvo v pravih vinorodnih legah pa se podpira z vsemi sredstvi, ki so na razpolago.

Nadalje je banska uprava podpirala vinogradnike v borbi proti boleznim in škodljivcem, v prvi vrsti proti peronospori, ki v gotovih letih povzroča veliko škodo vinogradništvu. Zaradi pravilne in uspešne obrambe proti peronospori se je ustanovilo 7 antiperonosporičnih postaj, ki imajo nalogo določiti in javiti pravi čas škropljenja vinogradov.

Kmetijske zbornice

Končno je tudi kmečki stan po mnogih letih pričakovanja in prizadevanj dobil svoje zakonito zastopstvo v kmetijskih zbornicah. Dočim so drugi stanovci že davno imeli svoje zbornice, jih ni imel kmečki stan, dasi je najštevilnejši med stanovci v naši državi. Zato je kmečki stan dolga leta odločno vztrajal pri svoji zahtevi, da se mu priznajo iste pravice kot drugim ustanovam.

Sedaj bo mogel tudi kmečki stan po svojem zakonitem zastopstvu — po svoji zbornici — v važnih kmetijsko-gospodarskih, stanovskih in splošnih gospodarskih vprašanjih povedati svojo tehtno besedo in ščititi ter zahtevati svoje pravice. Od sedaj dalje se bo poleg raznih drugih stanovskih zbornic zaslil v našem državnem življenju tudi glas kmečkega stanu.

Načrt za bodoče leto

Kakor v tem proračunskem letu, bo kraljevska banska uprava tudi v bodočem proračunskem letu posvetila posebno pažnjo izpolnitvi kmetijskega šolstva. Saj je gotovo, da je za gospodarski in kulturni napredek kmečkega stanu predvsem važna temeljita izobrazba.

Ze v januarju t. l. so bili na novi kmetijski šoli v Rakičanu prvi tečaj in so tako tudi najoddaljenejši kraji Slovenije dobili svojo kmetijsko šolo, v jeseni bo na tej šoli odprt prvi letnik.

V novem proračunskem letu se bo tudi nadaljevalo z ureditvijo kmetijske šole v Poljčah, tako da bi tudi ta šola v zvezi s posestvom na Bledu čimprej mogla služiti svojemu namenu.

Banovina bo morala v letu 1939 v skladu z mednarodnimi pogodbami oddati lastniku posestvo banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah. Zato pa bo ustanovila za strokovno vzgojo viničarjev in malih vinogradnih posestnikov nove banovinske trsnice. Te bodo pripomogle z oddajanjem dobrega trsnega materiala k pravilni obnovi vinogradov. Kot prva teh ustanov bo trsnica pri Sv. Barbari v Haložah.

Mleko je v mnogih krajih danes eden glavnih dohodkov kmeta. V preteklem proračunskem letu je bil izdelan načrt za reorganizacijo mlekarstva v Sloveniji. Ta načrt, ki predvideva zgradbo velikih mlekarin za večje gospodarske okolišče, se bo začel izvajati v prihodnjem proračunskem letu.

Kakor je za vnovčevanje mleka pravilna rešitev le v velikih združnih mlekarnah, je pravilna in najbrž edina rešitev vnovčevanja vina v velikih združnih vinskih kletih. Letošnje proračunsko leto je dalo tako veliko združno klet za 50 vagonov vina v Ormožu, v prihodnjem proračunskem letu bomo poskušali doseči ustanovitev še nadaljnje združne kleti.

Novi nazori rdečega diktatorja

Tudi Stalin je zašel med trockiste...

Moskva, 15. feb. o. Veliko pozornost v vsej Rusiji je vzbudilo dejstvo, da je Stalin po dolgem času napisal v »Pravdi« članek, v katerem razlaga svoje nazore o bodočnosti sovjetske Rusije in svetovne revolucije. Članek je napisan kot odgovor voditelju komunistične mladinske organizacije v nekem malem srednjem mestecu, torej docela brezimnemu in neznanemu človeku. Ta se je Stalinu s posebnim pismom pritožil, da ga njegovi tovarši razglajajo za trockista, ker pravi, da more trajno bodočnost boljševiški državi zagotoviti samo splošna svetovna revolucija in da more edino ta revolucija preprečiti napad zunanjih držav na Sovjetijo. Zaradi tega morajo vsi pravi boljševiki z vsemi silami delati za pospešitev proletarske revolucije na svetu. Ti nazori so v bistvu zares trockistični in so markskaterega boljševiškega veljaka privedli pred puške, če jih je zadnje čase preglasno oznanjal Stalin pa v tem svojem nepričakovnem članku neznanega Ivana Ivanoviča Ivanova neke tolaži, naj se ničesar ne boji, marveč pravi celo, da so ti nazori edino pravilno boljševiški in docela taki, kakor jih izpoveduje Stalin sam. Tudi Stalin je prepričan, da more trajno bodočnost Sovjetiji zagotoviti samo svetovna revolucija, za katero se morajo v skupnem delu združiti vsi boljševiki v Rusiji in izven nje. Kapitalistične države bodo gotovo poskušale z oboroženo silo stroti sovjetsko Rusijo in v njej vzpostaviti

svojo oblast in svoj red. Zaradi tega zmaga komunizma v Rusiji še ni končoveljavna. Napad na sovjetsko Rusijo pa mora proletarijat vsega sveta z vsemi sredstvi preprečiti, ter se mora v ta namen organizirati. Rdečo vojsko je treba z vsemi močmi večati in jačiti, da bo neke branila Rusijo, marveč, da bo s svojo silo dajala pobudo in pomoč za revolucijo v Evropi in na svetu. Cilj vsega boljševiškega političnega dela mora biti v tem, da bo vse prebivalstvo sovjetske Rusije neprestano pripravljeno za mobilizacijo, da se ubrani zunanjega napada, ali pa, da gre na pomoč revoluciji v drugih državah.

Te Stalinove razlage so prišle zelo nepričakovno in so po svoji vsebini kaj presenetljive, saj v bistvu potrjujejo nauk Trockega, da mora komunizem biti v stanju večne revolucije, če si hoče zagotoviti zmago na svetu. Zaradi tega nauka je Stalin v zadnjih letih dal postreliti na desetstose svojih nekdanih najzvestejših sodelavcev. Zdjaj pa, ko je svojo stranko in rdečo vojsko »počistil«, zagovarja v bistvu tista načela, katerim je veljal in še velja ves njegov boj. Torej se da trditi, da so v Rusiji prav za prav sami trockisti in da je kot zadnji zašel med njih Stalin sam... Kdo bo zdaj postavljaj »trockiste« ob steno, ko se je izneveril svojemu prepričanju njihov zadnji: največji rabele...

Zasedanje banskega sveta

Drugi del obširnega poročila bana dr. Natlačena

Ljubljana, 15. februarja.

V proračunu izdatkov prosvetnega oddelka, ki znašajo skupno 22.386.000 din, sta tudi letos najpomembnejši partiji 37 in 42, t. j. vzdrževanje ljudskih šol z zneskom 16.494.000 din. Lani je ta izdelek znašal 16.300.000 din, letošnji je tedaj za malenkost 194.000 din višji, kar gre na račun večjega števila ljudskih šol, oddelkov in učiteljev ter na račun višjih cen, zlasti kurivov. Nova je za banovinski proračun pozicija 5 v partiji 37 »na- grade poslovojem krajevnih šolskih odborov«, z zneskom 360.000 din. Doslej so te nagrade plačevali šolski odbori. Letos je ta izdelek postavljen v banovinski proračun zato, da bi se nagrade poslovojem krajevnih šolskih svetov mogle odmeriti po enotni lestvici, sorazmerno obsegu poslova, pravično in enako za vse. Zato pa bo banska uprava nekoliko strožja pri odločanju, ali naj posamezno potrebno popravilo šolskega posloja prevzame nase, ali naj ga prepusti šolskemu odboru; banovina bo skrbela samo za popravila, ki so v zvezi z redno obrabo, vse drugo bo prepustila šolskim odborom.

Ze lani sem poudaril, da uredba z dne 9. septembra 1936, s katero so se bremena za vzdrževanje ljudskih šol razdelila med banovino in šolske občine, ne ustreza popolnoma. Izkušnje preteklega leta me v tem mnenju potrjujejo. Da navedem samo en primer! Šolske občine so dolžne graditi prostore za šolo in učiteljska stanovanja; kjer takih stanovanj ni, imajo učitelji pravico do najemnine, ki jo pa plačuje banovina. Posledica take razdelitve bremen je, da nihče več ne zida učiteljskih stanovanj in da bi občine še obstoječa taka stanovanja želela uporabiti drugače, seveda plodonosno, banovina pa naj bi plačevala najemnine. Ker se ta pogrešek in še slični drugi ne dajo popraviti drugače, kakor s spremembo uredbe, bo banska uprava ministru prosvete predložila, da uredbo spremeni.

Ljudsko šolstvo je v preteklem letu na vsej črti napredovalo. Število učencev je bilo od predlani na lani padlo za 1700; od lani na letos pa se je to število dvignilo za 2144, česar gotovo ni pripisati samo naravnemu namnoženju prebivalstva, temveč tudi zboljšanju gmočnih prilik. Novih oddelkov je letos 75 več kakor lani, v zvezi s tem, da smo pet nemških manjšinskih oddelkov zaradi premajhnega števila otrok zaprli, novega manjšinskega oddelka pa nobenega ustanovili. Število novih oddelkov je veliko, vendar z njim ne bomo mogli popraviti šolskega obrata, ki je še vedno nezadovoljiv. Primanjkuje učilnic — po dva do trije oddelki se izmenoma poučujejo v eni učilnici — in primanjkuje učnih moči. Pomanjkanje učilnic je posledica gospodarske depresije, ki še traja, pomanjkanje učnih moči pa je posledica nezadostnih kreditov ministrstva prosvete.

Za decentralizacijo šolstva

Trdno sem prepričan, da bi se to stanje zboljšalo, če bi se ljudsko šolska uprava korenito decentralizirala. Vedno in povsod je bilo ljudsko šolstvo podrejeno delnemu samoupravnemu ali delnemu državnemu oblastvu, ki je narodu bližje, njegove prilike in potrebe bolje pozna in ves obrat tudi lažje pregleda kakor centralno oblastvo. Kaj gre v izgubo časa, materijala in delovne sile že s samim dopisovanjem in odpisovanjem zaradi malenkostnih stvari, kakor so dopusti, pridelitve, napredovanja itd.! Škoda pa je še večja, če se dobro premišljenim predlogom pokrajinskega oblastva ne ustreza. Tudi če bi se državni krediti ne povečali, sem prepričan, da bi banska uprava z racionalnejšim razporejanjem učnih moči, s točnejšim upokojevanjem dosluženih učiteljev in s sprejemanjem abiturientov po strogem vrstnem redu: starost, kvalifikacija in socialni položaj, dosegla uspehe, kakršnih si vsi želimo v prosepah šolstva in ljudske prosvete. Je že nekaj mesecev tega, kar sem poslal v Beograd utemeljen predlog o decentralizaciji ljudskošolske uprave, in upam, da nam bo finančni zakon v enem svojih amandmanov aprila meseca prinesel polno rešitev.

Z visokimi gmočnimi žrtvami banovina prispeva k realizaciji dveh institutov, ki ne bosta banovinska, ki pa bosta v čast in ponos slovenskega naroda še stoletja. Eden je že pod streho: za zidanje vseučiliške knjižnice v Ljubljani banovina v part. 48 votira letos že svoj peti obrok v znesku 200.000 din. Drugi institut pa je Dom slovenske likovne umetnosti, ki se bo z velikodušno podporo slovenskega mecena sezidal na banovinskem zemljišču ob vhodu v Tivolski park. Zemljišče bo banovina dala v ta namen na razpolago. Načrti za poslopje so izdelani in odobreni; graditvi se bo pričelo predvidoma že letos spomladi.

Javna dela

Proračun tehničnega oddelka znaša 37.541.230 dinarjev in je za okroglo 1,5 milijona nižji od proračuna za potekajočo upravno dobo. Pretežni del izdatkov gre v breme različnih fondov in posojil. V bodočem proračunskem letu bo za javna dela iz banovinskih sredstev potrošeni vsaj 60 milijonov dinarjev, torej celo za 4 milijone več kot v tekočem letu. Zopet bodo banovinska javna dela v prav izdatni meri nudila brezposelnemu in siromašnemu kmetu prebivalstvo možnost zaslužka in bodo s tem posredno pomagala k zbolšanju gospodarskega življenja.

V naši banovini imamo 615.568 km državnih cest, 4119 km banovinskih cest in 18.527 km občinskih cest. Razmerje državnih in banovinskih cest v naši banovini je 13,09% proti 86,91%; pri vpoštevanju občinskih cest pa je odstotno razmerje 2,64% državnih, 17,72% banovinskih in 79,64% občinskih cest.

Četudi bi pri preračunavanju dolžine cestnega omrežja na gostoto izgledalo, da je cestno omrežje zadostno, saj imamo 30,07 m državnih cest in 252,79 m banovinskih cest na 1 km² ter smo glede državnih cest le neznatno pod državnim povprečjem (ki znaša 39,56 m/1 km²), glede banovinskih cest pa visoko nad njim (123,23 m/1 km²), moram smatrati obstoječe razmerje za vse prejšnje kot zdravo. Pomisliti je treba, da leži dravska banovina na važni prehodni točki srednje Evrope, kjer se stikata romanski zahod in nemški sever z jugoslovanskim vzhodom.

Glede novih javnih del moram ponovno poudariti dejstvo, ki sem ga že ponovno obrazložil s tega mesta. Ne gre, da pričujemo vedno nova in nova dela, ne da bi bilo dokončano katero pričetih del. Razpoložljivi krediti se ne smejo dalje cepiti v malo drobce, ker bi bila sicer dovršitev večjih važnih banovinskih del v doglednem času popolnoma izključena. Zato bom v programu banovinskega fonda za javna dela za leto 1938/39 odobril načeloma le taka dela, ki so že začeta.

Pri tej priliki naj omenim, kaj se je v tem pogledu v naši banovini doslej storilo na državnih cestah. Modernizirano je bilo čistišče na progi

Ljubljana—Jepca ter Pesnica—St. Ilj v skupni dolžini okroglo 30 km.

V delu sta progi Labore—Kranj in Maribor—Pesnica v skupni dolžini 5 km. Rekonstruirani sta skupaj 9 km dolgi progi Ribnica—Dolenja vas in Kočevje—Dolga vas, v delu pa sta skupaj 4 km dolgi progi Briga—Banja Luka in Krkovo—Fara na sušaski cesti ter most čez Savo v Gozdu. V bodočem letu bo sprameksirana državna cesta med Naklom in Brezjem ter zgrajen nov most čez Hudinjo v Škofljici vasi. Nadaljevanje modernizacijskega programa je odvisno od zakona o cestnih fondih, ki ga namerava vlada v kratkem predložiti narodni skupščini.

Prihodnji mesec se prično dela za suhokrajinski vodovod, ki bo končno privedel pitno vodo v najzapuščenejše kraje naše banovine. Tudi tu so banovinska finančna sredstva močno angažirana, vsled česar v bodočem proračunskem letu ne bom mogel misliti na vodno oskrbo drugih krajev v večji meri kot v preteklem letu.

Na tem mestu naj omenim še, da je v preteklem letu banovina pričela podpirati melioracijo zamočvirjenih njiv in travnikov ter z asanacijo plazovitih zemljišč. Podpore dajem po posebnem pravilniku in z veseljem morem ugotoviti, da so razmeroma majhne podpore asanimim zemljiščem vidno koristile. Akcijo nameravam nadaljevati ter jo spraviti v smotrni sistem.

Socialno skrbstvo

Med delavskimi vprašanji je bilo v preteklem letu najbolj pereče vprašanje minimalne mezde. Po številnih stavih po vsej državi, ki so pokazale, da delavstvo mora ponekod delati pod obupnimi delavnimi pogoji in da to stanje izrabljajo temne sile, da narušijo obstoječi državni in družabni red, se je ministru odločilo, da uredi vprašanje minimalnih mezd, za mezna gibenja pa predpiše postopek. Ministrova uredba z dne 12. februarja 1937 je okvirnega značaja; minimalno mezdo v banovini odredi ban. Določena je takozvana osnovna mezda in je odrejeno, za koliko sme ban pri določanju minimalne mezde v svoji banovini iti nad to osnovno mezdo ali pod njo. Osnovna mezda je bila določena z 2 din na uro; minimalna mezda se je smela določiti med 3 din in 1,8 din; le za delavce v starosti pod 18 let se je minimalna mezda smela določiti do spodnje meje 1,5 din. Z ozirom na posebne življenjske prilike v dravski banovini je bilo od vsega početka jasno, da se minimalna mezda ne bo mogla določiti pod osnovno mezdo, temveč le nad njo, in sicer do skrajne gornje meje. Po dolgi in temeljitih razpravah se je z odredbo z dne 31. julija 1937 minimalna mezda za dravsko banovino določila tako, da se v industriji sploh ter v trgovini in obrti v krajih z več kot 5000 prebivalci mora gibati med 3 din in 2,50 din, v trgovini in obrti v krajih z manj kot 5000 prebivalci med 2,75 din in 2,25 din, za mladoletne pa med 2,50 din in 2 din. Za majhno število strok, ki ob takih mezdah ne bi mogle uspevati, so se izjemno določile nižje mezde, za nekatere stroke kakor tudi za kvalificirane delavce in vajence pa se minimalne mezde sploh niso določile.

Vprašanje prehrane prebivalstva

Je v tekočem letu delalo preglavice. Spomladi 1937 je mestoma nastopila lakota. Država je dala za prehrano 250.000, banovina pa 1.750.000 din. Za prehrano se je porabilo skupaj 2.000.000 dinarjev. Poleti 1937 so težke vremenske nege, zlasti toča in poplave ugonobile velike množine ljudske hrane, ponekod so celo ogrozile prehrano v bodočem letu. Najtežje so bili prizadeti okrajji Novo mesto v 6 občinah, Krško v 4 občinah, Smarje v 3 občinah in Maribor d. br. v 5 občinah. Za prvo pomoč je bilo iz rednega proračuna in iz Bednostnega sklada na razpolago 1.286.000 din; temu znesku se je pridružil še dobrovoljna zbirka 242.000 din, nešteti zbirki hrane v naturi in obleke. Država je dala 1 milijon v denarju in 200 uputnic po 1000 dinarjev.

Način, kako smo lani uredili ubožnostno skrbstvo, v kolikor ga vrši banovina, je v polni meri uspel. Izdvojili smo iz proračunskih kreditov za socialno skrbstvo tiste, ki so namenjeni izključno za preskrbo ubogih in jih v dvomesečnih obrokih nakazovali obema karitativnim zvezam v Ljubljani in Mariboru. Na ta način dobi vsaka karitativna zveza do konca marca 1938 — 450.000 din, skupaj 900.000 din. Iz obračunov vidimo, da se ta denar razteka po vsej Sloveniji do zadnje gorske vasi.

Dohodki

Na novo hočem uvesti:

1) trošarino na jedilno olje, in sicer 1 din na 1 liter. S to trošarino ni prizadeto ono olje, ki ga proizvajalec porabi za potrebe v gospodinjstvu svoje družine. Pripominjam pa, da je ta davščina vpeljana že več let v naši sosedni savski banovini;

2) posebno banovinsko davščino na prevoz blaga z motornimi vozili v višini državne pavšalne vozniške takse, a le za prevoz na progah, ki so z državnimi železnicami v konkurenčnem ali deloma v konkurenčnem stanju.

Po uredbi o vzdrževanju ljudskih šol je morala banovina s 1. aprilom 1937 prevzeti nase skrb za vzdrževanje ljudskih šol, izvezmiš v avtonomnih mestih. Po tej uredbi je banska uprava že v lanskem proračunu izločila 35%no šolsko doklado.

Minister za finance je 12. decembra 1937 podpisal pravilnik o višini, načinu izterjevanja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje. Z odlokom dne 17. decembra 1937 je finančni minister dovolil, da se v dravski banovini pobira banovinska trošarina na vino in žganje po novem pravilniku. S tem dnem se je torej pričelo pobiranje banovinske trošarine na vino in žganje po novem pravilniku.

Trošarina na vino in žganje ni bila s tem na novo uvedena, vendar je novi pravilnik nalezl ponekod na hudo kritiko med proizvozniki in točiči vina. Nastane vprašanje, kaj je v pravilniku takega, da je vzbudil toliko nevolje.

Trošarina na vino in žganje se je že preje pobirala v enaki višini, kakor je odrejena z novim pravilnikom. Toda prejšnja uredba je vsebovala določila, da se je promet vina in žganja od proizvoznika do točiča vršil brez nadzorstva Nesolidni elementi so kaj hitro preudarili, da se bo tukaj dalo imenitno trgovati in dobro zaslužiti, zraven pa banovino z oskodovali za zakonito zajamčeno davščino. Začelo se je tihotapstvo z vinom in žganjem, da je jelo resno ogrožati banovinske in občinske fi-

nance. Dohodki od trošarine so leto za letom padali.

Ne moremo trditi, da je padcu trošarinskih dohodkov bila kriva gospodarska kriza. Številni tihotapski primeri dokazujejo, da se je trošarini podvrženega vina povzelo vsaj toliko, kakor v letih pred krizo; tihotapec pa je računal konzumentu isto prodajno ceno, kakor če bi bil plačal trošarino. Ohlapni trošarinski predpisi niso donosali koristi vinogradnikom niti konzumentom, marveč le nekaterim brezvestnim in prevečanim tihotapcem. Vsi ukrepi so se izjavili ob dejstvu, da zakoniti predpisi omogočajo nekontrolirani prevoz vina in žganja. Po cestah naše banovine so se pojavili novi tihotapci: krošnjariji z vinom. Ti pa niso bili samo iz naše banovine. Večina njih je bila iz drugih krajev. Dovažali pa niso k nam samo na voze in tovornih avtomobilih, marveč so prihajali k nam kar s cisternami. Krošnjariji so prodajali vino bogve kakšnega izvora. Krošnjarsko vino je zaradi nizke cene prodalo v zednje gorske naselje ter izpodrinilo dobra vina naših vinogradnikov brez plačila trošarine, marveč dejstvo, da je med takim krošnjarskim vinom bil v pretežni meri zastopan pridelek samorodnic.

Torej ne samo radi reda in pobiranja tihotapstva, marveč tudi radi zaščite umnega vinogradništva je bilo reba uvesti prevoznico kontrolo.

Druga nesmiselna določba prejšnje trošarinske uredbe je bila ta, da je bil zasebni konzument prost plačila banovinske trošarine, če je kupil vino neposredno pri vinogradniku. Komu je bila ta določba v korist? Odgovor je zelo lahek: imovitejšim slojem, kajti samo li so bili toliko pri denarju, da so si vino lahko v večjih količinah nabavljali neposredno pri vinogradnikih. Socialno šibkejši ljudje, delavci, mali kmetje in podobno so pa bili po razmerah prisiljeni, da kupujejo vino pri trgovcih in gostilničarjih s plačano banovinsko trošarino. Trošarina je tako postala davek, ki so ga morali plačevati mali ljudje, premožnejšim slojem je pa bilo omogočeno, da se mu izognejo. Tej socialni krivici je bilo treba narediti konec.

Danes premiera
vesele komedije

TRI ZLATE DEKLICE KINO SLOGA

V glavni vlogi najlepša in odlična pevka sijajnega glasu
najljubkejša filmska zvezda **Deanna Durbin** na-topa prvokrat v filmu, ki
je žela dosedaj povsod odlične uspehe

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Rezervirajte si vstopnice!

Telefon 27-30

Kriminalen tip - javni govornik

Razne udarne in druge organizacije dostikrat brez vsakega pomisleka sprejemajo v svojo sredo temne elemente, ki nikakor ne bi smeli javno nastopati. Kriminalni tipi se rinejo tako v ospredje, da s svojimi nastopi skušajo povsod sroditi in domoljubje vzeti v zakup. V Ljubljani obstoja neka četniška organizacija, ki pošilja svoje zastopnike k vsem patriotskim in drugim prireditvam in slavnostim. Ta organizacija se je 3. oktobra lani udeležila v Stari Loki svečanega odkritja spominjske plošče inž. Gosarju, ki je med svetovno vojno leta 1916. padel kot žrtev avstrijske pravice v Belgradu. V imenu četnikov se je poklonil spomniku inž. Gosarja neki Maks iz Ljubljane. Porabil je priliko, da je udrilnil po bankski upravi, češ da je po starim avstrijskem zakonu prepovedala razvijte četniškega prapora v Ljubljani. Politični uradnik g. Primožič je v imenu okrajnega načelstva opozoril govornika in mu prepovedal nadalje govoriti v takem smislu. Ljubljanski Maks je bil pozneje od okrajnega načelstva politično kaznovan na strožjo denarno kazen, hkratu pa je bil ovađen državnemu tožilstvu v Ljubljani, ki je proti Maksu uvedlo kazenski progion zaradi prestopka člena 4 zakona o zaščiti javne varnosti in red v državi.

Prva obravnava pred sodnikom-posameznikom okrognege sodišča je bila 4. novembra lani. Obtoženec Maks je zanikal, da bi bil tako govoril, kakor navaja obtožnica, pač pa je res izjavil: »Zalibog, da se je tudi nam po avstrijskem zakonu zabranilo razvijte prapora.« Obravnava je bila prekinjena. Pretekli teden se je obravnava proti obtožencu nadaljevala.

Sodnik-posameznik dr. J. Kokalj je zaslišal več prič. V prvi vrsti uradnika g. Primožiča, nar. poslanca g. Rajka Turka in druge, ki so prisostvovali svečanosti v Stari Loki. Nekatere priče so izjavile, da obtoženec s svojimi besedami ni povzročil nobenega razburjenja, druge pa so povedale, da so čule kliče ogroženja »Fuj!«, pripombe: »Čudno! Čudno!« in čulo se je tudi mrmanje.

Kazenski list obtoženega Ljubljancana — četnika Maksja je prav pisan. In sodnik je pristavil zelo umestno pripombo:

Sernečeva oproščena

Ljubljana, 15. februarja.

Obravnava o poverbah pri tvrdki Jax je trajal cel dan z večjim popoldanskim odmorom. Vlekla se je na videz prav monotono. Med občinstvom so bile tudi osebe, ki so se za obravnavo zanimale bolj s trgovskega stališča. Obtoženka se je drugače prav trdovratno in odločno branila. Mirno je odgovarjala na vsa vprašanja in dajala svoja pojasnila. Njeno zaslišanje samo je trajalo nad dve uri. Zaslišanih je bilo več prič. Sodnik je obravnaval vse postavke od točke do točke. Na mizi so bila razpoložena »corpora delicta«, različne knjige in razni spisi. Obtoženka je zlasti poudarjala, da je bila z delom silno obremenjena in ne izključuje možnosti, ko je stregla strankam, da je v takem primeru pozabila kakšen plačan znesek vpsati. To, kar dela sedaj 5 oseb pri tvrdki, sta poprejšje morala delati ona in Schweitzer. Sed dr. K. Jax je je večkrat dejal:

»Gospodična! Nobene stranke ne smete pustiti iz trgovine zaradi konkurence!« V nadaljnjem zaslišanju je g. sodnik pripomnil: »Kaj je s knjigami, ki ste jih zažgali?«

Obtoženka: »Gospod Jax sam mi je naročil, da naj jih sežgem zaradi davkarje.« Sodnik: »Se je po priči Novotny izkazalo, da to ni res.« Obtoženka: »Jaz nisem imela nobenega interesa knjige sežigati zaradi davkarje. Slo je za par sto tisoč dinarjev.«

Strokovnjak v knjigovodstvu je izračunal, da gre za primanjkljave v celotnem znesku 232.436 din. Ob 14.30 prekinjena obravnava se je ob 16.30 nadaljevala ter se je zavlekla čia do 22.30. Zaslišane so bile mnoge priče, tako bratje in sestre, ki so potrdili, da je obtoženka, ki je drugače imela 1750 din mesečne plače, prav skromno živela in da je bila zelo varčna.

Po končanem dokaznem postopanju je g. sodnik objavil sodbo, s katero je bila po §-u 280 k. p. Sernečeva popolnoma oproščena krivde in kazni. Drž. tožilec je prijavil proti oprostitvi sodbi priziv.

Vinogradniki tožijo, da novi pravilnik ukinja prodajo vina pri vinogradnikih brez posredovalca. Ta obitek je neutemeljen. Če je gostilničar do sedaj kupil vino pri vinogradniku, je bil dolžan prejem in vkletenje vina prav tako prijaviti, kakor po novem pravilniku. To je tudi vsak gostilničar storil, ako je po svoji vesti predpise lojalno izvrševal. Če vkletenja vina ni prijavil, je storil kaznjivo dejanje tihotapstva. Tega vendar ne bomo zagovarjali.

Neosnovana je tudi bojazen, da bo transportna kontrola zadela le promet domačega vina, dočim je uvozu vina v banovino odprta pot in kupčija neovirana. Transportna kontrola se vendar nanaša na promet vsega vina in žganja, ne glede na provenienco.

Pridelek kmetov vinogradnikov je od nadzorstva popolnoma izvet: kmet vinogradnik v svoji kleti lahko počne kar hoče, za dom ga lahko potroši, kolikor mu je ljubo. Prijavil bo le to, kar bo prodal, da bo prejel prevoznico za blago.

Ker bo banska upra vplačilne olajšave z vso uvidevnostjo dovoljevala, izgubi tudi pri gostilničarjih ves smisel takomenovane založne kleti. Založne kleti bi imele pomen, ako bi se od točiča na drobno zahtevalo, da takoj plača trošarino od vse kupljene zaloge vina.

Dovolil sem tudi, da se tudi točilem na drobno na račun izgube odbijejo 3% od vkletena množine vina, če vkletenje vina sami prijavijo.

Poudarim pa naj končno, ko govorim o tem novem pravilniku, da sanacija našega kreditnega združništva nikakor ne bi bila izvedljiva, ne da bi v ta namen našel novih dohodkov. Višji dohodki, ki jih bo trošarina na vino in žganje donosala na podlagi novega pravilnika, so potrebni in se bodo uporabili v prvi vrsti za ozdravljenje naših kmetijskih posojilnic in do denar, ki se bo na ta način stekal v banovinsko blagajno, v odlični meri služil koristim našega malega vlagatelja-meta in omogočil v veliki meri obnovo našega gospodarskega življenja.

Koristi od tega velikopoteznega dejanja, ki pomenja za banovino vsakakor veliko žrtev, bo imelo po mojem prepričanju posredno ali neposredno vse naše gospodarstvo.

»Tak človek ne spada na javno pozornico!«

Drž. tožilec dr. Pompe je v daljšem govoru utemeljeval obtožbo in uporabo omenjenega člena. Branilec dr. Dinko Pute je skušal obtoženca razbremeniti in opravičiti. Obtoženec je bil za svoje izjave že politično kaznovan. Člen 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi se ne more v predmetnem slučaju uporabiti. Člen tu ni na mestu. Obtoženec je le kritiziral odredbo banske uprave.

Sodba in utemeljitev

Ljubljancan, četnik Maks je bil obsojen po omenjenem členu na 1 mesec zaporu in na 240 din denarne kazni odnosno na nadaljnjih 4 dni zaporu.

V globoko zamišljeni utemeljitvi je g. sodnik navajal vse tehne razloge za obsodbo. Možna je kritika, ni pa dovoljena taka javna kritika, kakor si jo je dovolil obtoženec. Človek, ki ima toliko kazni za seboj, ne bi smel nastopati na javni pozornici in bi se moral svojemu življenju primerno umaknit.

Po členu 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda je kazniv vsakdo, kdor na kakršenkoli način dela v nameri povzročiti nerazpoloženje zoper državne zakone, uredbe in naredbe oblastev odnosno zoper politični in socialni red v državi. Zakoni, uredbe in naredbe oblastev so drugače podvržene kritiki. Taka kritika ne spada pod udar člena 4. Čim pa bi bila taka kritika iznešena v taki obliki in na tak način, da bi se stavili preziru državni zakoni, uredbe in naredbe oblastev, pa seveda taka kritika ni dopustna in spada pod udar omenjenega zakona. Zato je tudi, čim bolj kritika tako obliko, dokaz resnice nedopusten, kajti pri dejanskem stanju člena 4 ne gre za iskanje resnice, temveč le za namero postaviti zakone, uredbe in naredbe oblastev preziru odnosno povzročiti nerazpoloženje proti njim. To je bilo tudi v konkretnem slučaju, ko nekatere priče potrdijo, da se je čulo mrmanje in da so se čuli razni vzkliki. Nedvomno, da čl. 4 zakona o zaščiti države ne izključuje kritiko, toda kritika mora biti stvarna.

Filmi

ki jih velja videti...
ali ne videti

»Rendezvous v Parizu« (Kino Matica). Takole ameriškano blago se pri nas ne more obnesti. Zgodba je preveč konvencionalna, preveč slučajnostna in preveč ameriškano krojena, da bi mogla ogreti. Tipična poteza: besedenje, prav za prav nalepavanje, se vleče brez konca in kraja. Človek nekajkrat zasluži, da je hotel režiser stvar zasoliti s humorjem, vendar je ta humor za evropsko uho mnogo preveč izumetničen. Pač pa je filmu v odlično krasna fotografija.

Kraljevič in siromak (Kino Union). Znaná Twainova zgodba »The prince and the pauper« je svoj čas razširila krog občudovalcev tega znamenitega ameriškega humorista. In po pravici. Delo je pisano z vsemi vrtilinami: živahno, duhovito, napeto. Vzdušje dobe je prikazano dovolj verno. Romantična pustolovščina Henrikovega sina Edvarda in Cantyjevega Toma vsebuje rahlo nakazano moralno jedro. Keighley, v filmski stroki manj znano ime — se je natančno držal Twainove snovi; posrečilo se mu je, da je obdržal tudi avtorjevo silo v prikazovanju polzgodovinskega vzdušja: robato bahavi sijaj na dvoru in mračno dejanje ter nehanje ljudi, ki so okrenili zakonom hrbet; klečeplazne dvorjane in nečedno zločinsko svojat. V svoji čudoviti pravljici je Twain pokrbel za moralen nauk: vladarji naj bi sami stopili med narod, saj drugače ne morejo zvedeti za potrebe in za reve, ki tarejo ljudstvo. Zgodba kraljevičja in prosjaka je zgodba dveh svetov: kraljevič se seznanja z najhujšo revščino, prosjak pa z največjim sijajem. Med umazanimi in zlobnimi tipi, ki jih srečamo pri delu, sije preprosta, junaska priroda Milesa Hendona. Režija množice se je Keighleyu izbornu posrečila. Flynnov Hendon je odličn. Tudi mlada dvojčka Billy in Bobby Manch sta se predstavila s prav dobre strani. Prijatelji dobrega, ukompliciranega filma si bodo delo ogledali.

Od tu in tam

Bučne demonstracije, ki so zahtevale eno smrtno žrtev, so priredili v Šibeniku nasprotniki Ljotičevega gibanja v soboto zvečer. Dimitrije Ljotič je najvil v mestu predavanje pod naslovom »Ideje smerice novih pokolenj«. Spremljal ga skupina svojih pristavev je šel Ljotič v čitalnico na Poljani in začel predavati. Komaj pa se je predavanje začelo, je v dvorani nenadoma ugasnila elektrika. Zborovalci, včrtnoma gimnazijci, so nato prižgali sveče, da se je predavanje nadaljevalo. Ta čas pa se je zunaj na cesti pred dvorano, kjer je bila prav tako ugasnjena luč, zbrala velika množica ljudi, ki so demonstrirali in vpili: Dol z Ljotičem, dol s fašizmom. Skupina policajev je hotela demonstrante razgnati, vendar ni uspela. Demonstranti so metali kamenje na okna dvorane in jih vse razbili. Zaradi tega je policija poklicala na pomoč četo orožnikov, vendar se številni demonstranti kljub temu niso hoteli raziti. Policija je zaradi tega streljala v zrak, in ko še to ni pomagalo, je ustrelila v ljudi. Padlo je več žrtev. Sedemnajstletnega mizarja Dragotina Belamariča je krogla zadela v vrat ter je umrl med prevozom v bolnišnico. Poleg tega je obležal težko ranjen še en demonstrant, zadet v glavo, laže pa dva. Od kamena, ki so ga metali demonstranti na policijo, je obležal precej ranjenih šest policajev in orožniški častnik. Šele okrog polnoči se je policija posrečilo razgnati demonstrante in vzpostaviti red na ulicah. Ljotič je moral vse čas ostati v dvorani, nakar ga je policija spremljala do avtomobila, s katerim se je odpeljal proti Kninu. Ljotič je nameraval prvotno imeti predavanje tudi v Splitu, za katero priliko so se tudi pripravljale demonstracije. Ljotič pa jo je zaradi slabe izkušnje popihal iz Knina rajši naravnost v Belgrad.

Na včerajšnjem zasedanju Narodne skupščine je vložil poslanec dr. Fuks interpelacijo na notranjega ministra v zvezi z razpustom akademskega naprednega društva »Jadrani« v Ljubljani. Interpelant je zahteval najstarejši, ki je bila sprejeta. Poslanec Lazarevič pa je stavil na predsednika skupščine nekatera vprašanja glede dogodkov v Šibeniku ob priliki Ljotičevega predavanja. Lazarevič je dejal, da je »Jadrani« priredila demonstracije zato, da bi mogla nadaljevati predavanja Dimitrija Ljotiča v Dalmaciji. Vsi drugi poslanci, ki so govorili, so se bavili s hrvaškimi vprašanji in v večinioma napadali dr. Mačka ter podpisnik znanega oktobrskega sporazuma združene opozicije.

V Šibeniku bodo danes popoldne na slovesen način pokopali Dragotina Belamariča, ki je bil ubit ob priliki sobotnih demonstracij proti Dimitriju Ljotiču. Na grobu bosta govorila senator Belamarič in poslanec Škarica. V mesto je prišlo že mnogo ljudi iz okolice, da se bodo udeležili pogreba. Stanje druge žrtve Petra Dujla je še vedno kritično, dočim so vsi ostali ranjenici zapustili bolnišnico in se zdravijo doma.

Angleška ladja »Shooters Island«, s katero so imele tudi splotske oblasti mnogo posla, ima kaj čudno zgodovino za seboj. Ladja je bila svoj čas last največjega čikaškega bandita Al Caponeja, ki je imel celo ladjeve za tihotapljenje alkoholnih pijač. Ko so zaprli Caponeja, je ostala med drugimi ladjami tudi »Shooters Island« brez dela v pristanišču, dokler je ni kupil neki Anglež, ki ima svoje stalno bivališče v Sangaju. Čudna predgovina ladje je vzbudila v mornarjih, ki so večinoma Kitajci, prepričanje, da z njo ne bo šlo vse po sreči. Že na poti od Šettina do Splita je ladja doživela tri težke nesreče. Enkrat se je zaletela v drugo ladjo, dvakrat pa je zaslila v tak vihar, da so se vsi mornarji mislili na najhujše. Zadnja nesreča je bila v Splitu, ker se je tam zasturpil 70 let stari ladijski strojinik Anglež Carthy.

Ogromen plaz zemlje in kamena se je odrgal od hriba pri Rami pod Sarajevom in zastl železniško progo. To se je zgodilo v soboto, vendar je promet še do danes mogel le s prestopanjem. Ker se boje novih plazov, so prekinili tudi vsak promet na cesti, ki pelje preko hriba, od katerega se je plaz utrgal.

Samo okrog 13.000 avtomobilov je v naši državi. Številka je presenetljivo nizka, vendar pa v pravem odnosu do slabih cest. Mnogo so bile krive visoke carine na avtomobile, katere so pa v zadnjem času zelo omilili. Ker naš trg še zdaleč ni nasičen, so se pojavili predlogi, naj bi se zgradila pri nas avtomobilska tovarna. Kako daleč so prišli z načrti, pa ne vemo. Edino Nemčije je izrabila priliko in vrgla na naš trg precejšnje število cenejših avtomobilov. V primeri s sosednjimi državami smo mi daleč zadaj, kar se tiče avtomobilov. Se Romunija jih ima več. Tudi v Pragi je več avtomobilov, kakor v vsej naši državi.

121 meščanov toži pred sodiščem banjalški župan Hamdija Afgan zaradi žaljenja časti. Meščani so se namreč predzrli poslali banu vrbaske banovine spomenico, v kateri županu niso v ničemer priznali. Ker pa so nekaj besed napisali preostro, se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Državni odbor za volitve senatorjev je včeraj končal svoje delo. Odbor je moral pregledati ves material, ki so mu ga poslale volilne komisije, nakar je sestavil še popis vseh novoizvoljenih senatorjev ter vse skupaj poslal v senat v nadaljnjo obravnavo.

Krvava tragedija se je odigrala v vasi Vrapče pri Zagrebu. Posesnik Franjo Kolarič je živel v divjem zakonu s Stefanijo Perkovič. Včeraj pa sta se sprla. Kolarič je na Stefanijo streljal in jo zadel v vrat. K sreči rana ni bila smrtonosna, ker je ženska mogla zbežati skozi vas in poklicati ljudi na pomoč. Kolarič je tekkel za njo in spotoma še streljal, pa nič zadel. Ko je videl, da mu je Stefanija usla, je odšel domov in se ustrlel v erce.

Živ je ostal, dasi je padel v 150 metrov globok prepad Jovan Vrabac iz bližine Kičeva. Jovan je gozdni čuvaj. Na običajnem obhodu je prišel do nevarnega mesta, pod katerim zija globok prepad. Čeprav je vedel za nevarnost, je vseeno stopil proti robu, ko mu je nenadoma na zmurženem snegu spodrsnilo in je zletel v globino. Na dnu je obležal močno poškodovan in nezavesten. Šele mraz ga je spravil k zavesti. Z velikimi mukami se je izlekel spet na snegu iz globine in odšel domov.

Zverinsko mater so prijeli v Gurgju pri Bje-lorjavu. Milka Salamunec je pred dvema letoma obdvovala. Kmalu potem je našla nekega delavca in z njim začela živeti v divjem zakonu. Le 4 leten sinček in 6 letna hčerka sta ji bila sedaj na poti. Zato ju je zaprla med kure in ju ni pustila ven niti na nočni niti ponoči. Otroka sta morala spati v kurniki, za jest sta pa dobila silno skromne porcije. Ni čuda, če sta si nalezla raznega mrčesa. Deklece si je pred tremi leti zlomilo roko, pa je mati ni peljala k zdravniku, temveč pustila, da si je roka kar tako zarasla. Brezsrčno mater so orožniki zaprli.

Strašna smrt na električnem daljnovodu

Maribor, 14. februarja.

Danes jutraj ob 7.10 so registrirali aparat elektrarne Fala zemeljski stik na tako imenovanem »varazdinskem« daljnovodu, ki se odcepi v mariborski okolici od glavnega falkskega daljnovoda ter dovaja elektriko v Ptuj, Ormož, Čakovec in Varaždin. Takoj so se podali monterji elektrarne na progo ter so v bližini vasi Dobrave, na mestu, kjer je izpeljan daljnovod preko ceste, našli grozoten vzrok te motnje. Na železnem nosilcu elektrovođa

je viselo zglajenelo človeško telo,

pod elektrovođom na tleh pa so ležale odžgane roke nesrečnika. Ugotovilo se je, da je samomorilec mladi, komaj 17 letni Anton Lešnik iz Sv. Miklavža na Dravskem polju. Vso noč se je Lešnik nahajal v družbi fantov, s katerimi je popaval ter je že ponoči dejal, da bo šel na električni drog ter se bo ubil. Fantje so sicer smatrali njegovo grožnjo za šalo, pa so ga vendar zadrževali ter mu prigovarjali. Ko pa je šel proti jutru, se je fant poslovil od družbe ter je dejal, da gre domov. Med potjo pa je ob cesti, ob kateri stoji na vsaki strani dva železna nosilca, dočim nosijo sicer daljnovod leseni drogovci, splezal po konstrukciji na vrh ter se je oprijel za obe žici, po katerih je napeljan

tok v napetosti 35.000 voltov

Cim se je prijel za žici, je otrpnil kot od strele zadet ter je bil gotovo v nekaj minutah mrtev. Od

Trije prekmurski razbojniki pred sodniki

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila v soboto dopoldne razprava proti trem mladim zlikovcem, ki pa so svojih razbojstvih že pravi rokovanjci. So to 23-letni trgovski pomočnik Alojz Zajdela iz Logarovcev, njegov 22-letni brat Franc in posestniški sin Alojz Antolič iz Kobljenčaka. Vsi trije imajo na vesti celo vrsto zločinov, od katerih so pa najbolj obožljiva nekatera razbojstva, ki so jih vršili sredi belega dne ter so pri tem grozili svojim žrtvam celo s smrtjo. Brata Zajdela sta v noči na 27. februarja lanskega leta vdrla v hlev posestnika Erhatiča v Zagorcih, porezala sta konjem repe ter pokradla kokoši in druge stvari, tako da sta povzročila 1270 din škodo. Alojz Zajdela je ukradel v Murski Soboti služitelju Nikolaju Ksenemanu njegovo kolo, vredno 1200 din. Istega dne je napadel Alojz Zajdela v Verkovcih posestnika Ivana Koltaja. Zalotil ga je na polju, zagrabil ga je z eno roko za vrat, z drugo pa je vihrel nad njim dolg kuhinjski nož ter mu je grozil, da ga zakolje, če mu ne bo izročil denarja. Vrgel je Koltaja na tla, da si je pri padcu zlomil prst na roki, ležečemu pa je izlekel denarnico ter pobegnil. Na sličen način je Alojz Zajdela napadel v Motivcih posestnika Viktorijo Čmor ter ji je grozil s samokresom, če mu ne da denarja. Udaril jo je z orožjem po glavi, da jo je obšla kri, denarja pa vseeno ni dobil, ker ga uboga žena ni imela. Alojz Antolič je udril dne 16. julija v trgovino Stefana Ljubeca v Slavčevici ter jo je izropal. Dne 21. junija je napadel svojega starca očeta ter ga je vrgel po stopnicah, da je stari zadobil zelo hude poškodbe. Grozil mu je tudi z nožem. Obtoženci so ta dejanja, ki jih jim očita obtožnica, le deloma priznali. Pri zaslišanju priče je prišlo do precej burnih prizorov, ker sta zlasti Koltaj in Čmorova zelo nazorno opisovala zverinski napad Zajdela. Sodba je bila stroga: Alojz Zajdela je obsojen na 15 let robije, trajno izgubo častnih pravic in na 2500 din odkodnino Koltaju. Njegov brat Franc je dobil dve leti strogega zapora. Alojz Antolič pa eno leto in štiri mesece strogega zapora.

Gibanje vlog pri slovenskih hranilnicah v letu 1937

Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani je sestavila pregled o gibanju vlog pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v letu 1937. Ker obresti za leto 1937 večinoma še niso pripisane, so upoštevane zaradi primerjave številke za 1. 1936 in 1937 brez obresti.

Vloge na knjižice so narasle za 9.817.170 na 603.021.843 din, vloge v tekočem računu so padle za 4.218.000 na 402.369.000 din, skupne vloge pa so narasle za 5.598.927 din na 1.005.391.520 din, dočim so znašale 31. decembra 1936 999.014.440 din.

Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 5, v tek. računu pri 13, skupaj pri 5 hranilnicah. Vlagateljev na knjižice je bilo 129.112, v tek. računu 6.394, skupaj 135.506.

Stanje vlog pri posameznih hranilnicah je znašalo (po velikosti) v milijonih dinarjev: Ljubljana (mestna) 364,2, Ljubljana (banovinska) 169,9, Maribor (b.) 88,4, Maribor (m.) 83,4, Kranj (m.) 40,9, Celje (m.) 30,9, Novo mesto (m.) 28,8, Radovljica (m.) 23, Vrhnika (občinska) 18,9, Slovenj Gradec (okrajna) 17,2, Kamnik (m.) 13,9, Kočevje (m.) 13, Ljubljana (Hran. kmečkih občin) 12,8, Krško (obč.) 11,4, Ptuj (m.) 11,4, Brežice (m.) 9,7, Črnomelj (m.) 8,3, Slov. Bistrica (okr.) 8,3, Škofja Loka (m.) 7,4, Sv. Lenart (okr.) 6,6, Gornja Radgona (obč.) 5,3, Marengrad (obč.) 5, Konjice (okr.) 4,7, Ormož (m.) 4,7, Ljutomer (m.) 4,7, Murska Sobotica (obč.) 4,2, Kozje (obč.) 3,3, Kostanjevica (obč.) 2,4, Rogatec (okr.) 2,4 milij. din.

Nove vloge pri zaščitnih hranilnicah so znašale 31. dec. 1937 205,3 milij. din, torej 41,6% vseh vlog pri teh hranilnicah, ki znašajo sicer 493,4 milij. din. Tu so upoštevane dejanske nove vloge, nadalje pa tudi oproščeni obroki, oproščene vloge in oproščene obresti, ki se smatrajo za nove vloge in so vedno razpoložljive. Pri 5 (nezaščitnih) hranilnicah so proste vse vloge v znesku 334,6 milijonov din. Nove vloge se nahajajo v stalnem porastu in so dokaz vračajočega se zaupanja.

Seveda so nove vloge zelo neenakomerno razdeljene na posamezne hranilnice. Cim preje je posamezna hranilnica oprostila vsaj del vlog, tem več novih vlog izkazuje.

Vesti iz Kranja

Kranj, 14. februarja.

11 letni dijak preprečil vlom v hranilnico. V nedeljo, 13. februarja zvečer je stopil iz svoje sobe v vežo 11 letni dijak Ivan D., stanujoč v Prešernovi ulici. Ker je bila v veži tema, je prižgal luč in takoj zapazil med nasprotnimi vrati neznano moško postavo. Nemudoma je dijak skočil nazaj v sobo in poklical svojega stanodajalca g. Dolenc. Ko je g. Dolenc stopil v vežo, neznanca že ni bilo več. Urnih nog je bil pobrsal skozi zadnja vrata v temo. Neznane je prav gotovo poskušal vlomiti v pisarno Mestne hranilnice.

silne električne energije sta se mu roki v nekaj minutah izpremenili v oglje ter sta odpadli od telesa. Truplo je padlo na nižje izpeljano električno žico, kjer ga je zadel nov električni udarec ter ga odbil in vrgel v drog, kjer je obviselo na konstrukciji in so ga tam našli. Anton Lešnik je šel v smrt na

Istem stebru, na katerem se je njegov brat

Franc pred dvema leti povsem na isti način usmrtil. Franc Lešnik je takrat tudi vso noč popaval, proti jutru pa, ka se je vračal v družbi prešernih fantov proti domu, je pred njihovimi očmi začel plezati na nosilec. Fantje so mislili, da se njihov tovariš šali, je pa zagrabil za žico ter se usmrtil. Vzrok teh bolečnih zamorov so neznošne

družinske razmere

v Lešnikovi rodbini. Mati, ki je imela osem otrok v zakonu z Gašperjem Lešnikom je po smrti tega vzela njegovega brata. Z očimovim prihodom se je začel v družini prepir, mož in žena pijančujeta, otroci pa so se razbežali od hiše ter se zatekali zdaj k enemu, zdaj k drugemu sorodniku.

Prosvečno društvo Trnovo. Na desetem prosvetnem večeru v sredo 16. t. m. ob 8 zvečer bo imel skiptično predavanje g. pater dr. Roman Tominec, pod naslovom: »Dunaj, Budapešta, Krakov«.

Mariborski poštarji so si izvolili spet stari društveni odbor

Maribor, 14. februarja.

Združenje poštinih, telegrafskih in telefonskih zvanikov in služiteljev je imelo včeraj popoldne svoj redni občni zbor. Za ta občni zbor je vladalo v vrstah poštinih uslužbencev izredno zanimanje, ker se je pojavila v njihovih vrstah neka opozicija, ki je začela z veliko agitacijo proti sedanjemu vodstvu organizacije. Zaradi tega je bila tudi udeležba izredna ter so se udeležili občnega zbora poleg članov iz Maribora tudi zelo številni člani s podeželja. Bilo je vsega skupaj nad sto zborovalcev, ki so po poročilih sedanjih funkcionarjev z veliko napetostjo pričakovali izid volitev novega odbora. Volitve so bile tajne, njihov rezultat pa je pokazal, da uživa sedesedanje vodstvo zaupanje ogromne večine članstva. Vloženi sta bili dve listi. Prva lista, na kateri so bili vsi člani dosedanjega vodstva, je dobila nad 80 odstotkov oddanih glasov ter je bila s tem zopet izvoljena dosedanja uprava, v kateri so: Turk, Kastelic, Golob, Žula, Kotnik, Pinter, Veber, Peklar in Kramar.

Pijanec napadel policija

Kranj, 14. februarja.

Predpusne nedelje se morajo primerno praviati s pijačo, petjem, harmoniko, tu in tam tudi z razgrajanjem. Tega mnenja so v veliki večini seveda tudi Kranjčani, zato so številne predpusne prireditve kar dobro obiskane, pa tudi gostilne niso ob nedeljah prazne. Preteklo nedeljo se je zbralo v gostilni Lukež v Kranju veliko ljudi in veselja je bilo na pretek. Okrog desete ure se je vrtele po gostilni vse polno ljudi, tako da ni nič čudnega, če je nek fant prav pošeno s komolecem sunil K. Janeza iz Klanca. Ker je Janeza vino naredilo »rahločutnega«, je začel razgrajati po gostilni. Pognal se je za fantom, toda ta mu je srečno ušel. Ko se je Janez vrnil v gostilno, je spet razgrajal in premetaval po gostilni, da so morali policija. Komaj pa je Janez zapazil policaja, je začel vpiti in se policaja lotil z rokami. Ko so ga umirili, so mu dopovedali, da bo za svojo korajžo polagal račun pred sodiščem.

Kdo bo letošnji prvak

Bane Sekulić misli, da bo BSK prvi radi tega, ker je BSK najboljšje nogometno moštvo in igra šest tekem doma. Prerokuje pa BSKu v Zagrebu neodločen rezultat. V Ljubljani pa morda celo poraz. Tudi za Haško meni Sekulić, da bo izgubil v Ljubljani in v Splitu. Gradjanski bo po njegovem izgubil tekmo proti BSKu, neodločeno bo pa igral s Haškom. Hašku prisoja sicer drugo mesto, vendar ne izključuje možnosti, da bi obšel tudi na tretjem mestu. Končni vrstni red pa bo po njegovem mišljenju naslednji: BSK (30 točk), Hašk (27), Gradjanski (24), Hajduk (22), Slavija (17), Jedinstvo (15), BASK (13), Ljubljana (13), Jugoslavija (13), Concordia (4) Sekulić se pozna, da je igralec in trener Jedinstva, sicer mu ne bi najbrže dal šestega mesta.

Previdnejši je dr. Ivković Milutin, ki pravi, da se mu nikakor ne zdi nemogoče, da Hašk tudi v polnem delu ne bi mogel obdržati prvega mesta. Zakaj naj bi ne imel sreče še v drugem delu prvenstva, če jo je imel že v prvem, zlasti ker mu športna javnost priznava velikanski napredek. Hašk, BSK in Gradjanski se bodo menjavali v drugem delu prvenstva na vodstvu. Eden od teh treh klubov bo tudi prvi, kajti vsi trije imajo polno pravico za naslov državnega nogometnega prvaka. Četrti bo Hajduk. Vseh drugih šest klubov pa ima enako možnost, da se plasirajo na šesto ali pa zadnje mesto. Dr. Ivković je malo preveč pitijski v svoji napovedi, zato se pa tudi ni mogel nič zmotiti.

Razpis tekmovalni

ob priliki 1. izleta gorenskih smučarjev v Bohinj v dneh od 19. do 20. februarja 1938

Sobota, 19. febr. ob 11 pred Občinskim domom na Bistrici: start za tekme na 18 km, 6 km in 3 km za seniorje in juniorje. Pravico do nastopa imajo vsi smučarji.

Nedelja, 20. febr. ob 8 za Gradcem nad hotelom »Belvedere«: start za slalom za seniorje in juniorje, tekmuje se v razredih — ocenjuje v celoti. Vodstvo tekme si pridržuje pravico prenesti tekmovalje na drug teren.

Ob 14 na Hamsenovi skakalnici: skoki za kombinacijo in solo skoki, pravico do nastopa imajo samo verificirani tekmovalci JZSS. Trenig na skakalnici dovoljen do nedelje, in sicer do 12.

Splošna določila: tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS, vendar imajo izjemoma pravico do nastopa tudi neverificirani tekmovalci. Pravico do tekmovalja za klasično prvenstvo GZSP — imajo samo verificirani tekmovalci GZSP, to tekmovalje se vrši skupno z ostalim tekmovaljem, vendar bo ocenjeno ločeno. Isti predpisi veljajo za skoke. Vsak verificiran ali neverificiran tekmovalac nastopi na lastno odgovornost. Prijava za klasično kombinacijo GZSP na sveznih prijavnicah, je poslata do četrtka, 17. t. m. na GZSP ali do 12. ure v soboto, 19. t. m. oddati v pisarni GZSP v Bistrici. Zbranje startnih števil bo za vse discipline v pisarni GZSP v Bistrici v soboto, 19. t. m. točno ob 13. Zbranje lahko pristojujejo samo delegati klubov in vodje moštvev. — Vsi zmagovalci v posameznih disciplinah prejmejo krasna darila, ostali plakete ali priznanice. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo v nedeljo, 20. t. m. ob 18 v Bistrici.

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometer sklo stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost	Veter (smer, jakost)	Padavine	
					m/m	vrsta
Ljubljana	760	-0,8	42	96	10	SE ₂
Maribor	761,4	-2,0	42	80	10	NW ₂
Zagreb	751,5	0,0	30	70	4	ENE ₂
Belgrad	752,5	-5,0	20	80	5	0
Sarajevo	749,7	-10,0	10	80	10	0
Sušak	749,5	3,0	60	60	6	NE ₄
Split	746,9	3,0	80	60	10	NE ₃
Kumbar	—	—	120	—	—	—
Rab	749,0	0,0	4	90	10	ESE ₄

Vremenska napoved: Spremenljivo, večinoma oblačno vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo do 7.10 popolnoma oblačno, nakar se je pričelo polagoma jasiti. Ob 8.10 je bilo večinoma jasno, a le do 11. ure, nakar se je zopet precej pooblačilo. Ob 11.50 je naletaval kratek čas eneg. Od 14—17 se je oblačnost zelo spreminjala, po 17. uri pa je bilo popolnoma oblačno. Ves popoldan in v noči je pihal jugovzhodni veter.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek, 15. februarja: Favst. Sreda, 16. februarja: Julijana.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa 43; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4; mr. Ustar, Se-lenburgova ulica 7.

Danes, v torek 15. februarja, se vrši ob 20 v Mali filharmonični dvorani skupno predavanje Prirodoslovnega društva in Jadranske straže. Predaval bo g. docent dr. Valter Bohinec o temi: »Sredozemski človek v svoji odvisnosti od narave«. Sredozemlje, ki je v zgodovini igralo tako važno vlogo, je še danes prav izrednega pomena in ravno tu je narava v prav posebni meri in na svojevrsten način izoblikovala človeka in njegovo življenje. Predavanje bo spremljalo nad 60 diaprojektivov.

Opozorjamo na 1. javno produkcijo ljubljanskega drž. konservatorija, ki začne drvi ob četrti na 7 v veliki Filharmonični dvorani. Nastopijo pevc, gojenci klavirskega, violinskega in instrumentalnega oddelka. Podrobni spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice ali pa pred začetkom na blagajni. Stane 3 din in velja obenem kot vstopnica.

Obleka in obutev za reveže. V sredo bo na Vodnikovem trgu pred spomenikom mestni socialni urad zbiral zopet za reveže stare obleke, perilo in obutev. Gospodinjne stare dobro delo, ako oddajajo tam stvari, ki jih družina ne potrebuje več. Mnokrat so stare stvari doma le v nadlego; revežem pa služijo zelo dobro. Zato se spomnite v sredo naših ubogih in prinesite mnogo; socialni urad sprejme hvalježno vse porabno blago.

Odlični spored klavirskega koncerta in prvovrstni umetniški izvajalec, pianist Anton Borovski sta najboljšje vabilo in opozorilo za Borovskega klavirski koncert, ki bo v petek, dne 18. t. m. ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Umetnik igra dela Bacha, Beethovna, Prokofjeva, Medtnerja, Stravinskkega in Liszta, same koncertne umetnine. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Na proslavi 50-letnice slovenskega koledarstva, ki je bila v minulem decembru v sejni dvorani Mikličevega hotela, je bila izražena splošna želja, da se ta jubilej v letošnji koledarski sezoni proslavi z večjo koledarsko prireditvijo. Da se ta obležitica ene najstarejših slovenskih športnih panog proslavi čim učinkoviteje, si je obstoječa ljubljanska koledarska podzveza nadela nalogo, da to željo pionirjev našega koledarstva in njega ljubiteljev tudi izpolni. Zato vabi omenjena podzveza za v petek, 18. t. m. ob 8 zvečer na sestanku v restavraciji »Novi svete vse udeležence decembrskega jubilejnega sestanka in one, ki bi bili voljni pri izvedbi te proslave sodelovati.

Ljudska univerza v Ljubljani. V sredo 16. t. m. bo predaval o temi »Kdo določa spol« docent dr. Ivan Matko. Šef internega oddelka dr. bolnišnice v Ljubljani. Vprašanje je zelo zanimivo in kljub množičnim preiskovanjem na tem polju še vedno sporno. Vredno pa je, da se s tem vprašanjem seznanimo vsaka žena in vsak moški. Razmotrivanje tega problema bo tem interesantnejše, ker ne bo govoril o njem samo biološki, ampak internist, ki je posvečal temu vprašanju svojo pažnjo že dolgo vrsto let. Predavanje bodo pojasnjevale mnogobrojne skiptične slike. Vršilo se bo v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Pričetek ob 20. Mladini vstop ni dovoljen.

Podporno društvo na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani bo imelo svoj redni občni zbor v uredi 16. t. m. ob 18 v posvetovalnici zavoda.

Ljubljanska prosveta MO Ljubljana upri-zori danes ob 8 zvečer na svojem rednem prosvetnem večeru pravilnično veseloigro v štirih dejanjih »Krojaček junaček«. — Predprodaja vstopnic po 6, 4, 3 in 2 din v pisarni »Pax et bonum« v franč. pasaži. Člani imajo popust.

Zveza šoferjev dravske banovine v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da bo XVI. redni letni občni zbor dne 12. marca 1938 v salonu restavracije pri Levu, Ljubljana, Gosposvetska cesta. Vse dopise in predloge, ki bi prišli na občnem zboru v postev, je treba poslati vsaj osem dni pred občnim zborom zvezi šoferjev dravske banovine, Ljubljana, Mestni trg 6-II. Odbor.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20 uri.

Torek, 15. februarja: »Rdeče rože«. Red B. Sreda, 16. februarja: »Rdeče rože«. Red Sreda. Četrtek, 17. februarja: »Bela bolezen«. Red Četrtek.

Petek, 18. februarja: Zaprtlo. Sobota, 19. februarja: »Velika puntarija«. Premiera.

Opera. — Začetek ob 20 uri.

Torek, 15. februarja: »Ero z omega svetac«. Debut gđ. Heybalove. Gostovanje g. Josipa Krizaja. Premierski abonma. Sreda, 16. februarja: »Evgenij Onjegin«. Gostuje A. Dermota. Izven. Znižane cene. Četrtek, 17. februarja: »Traviata«. Gostovanje Zlate Gjungenac. Izven. Znižane cene.

Kako uspeš v življenju ...

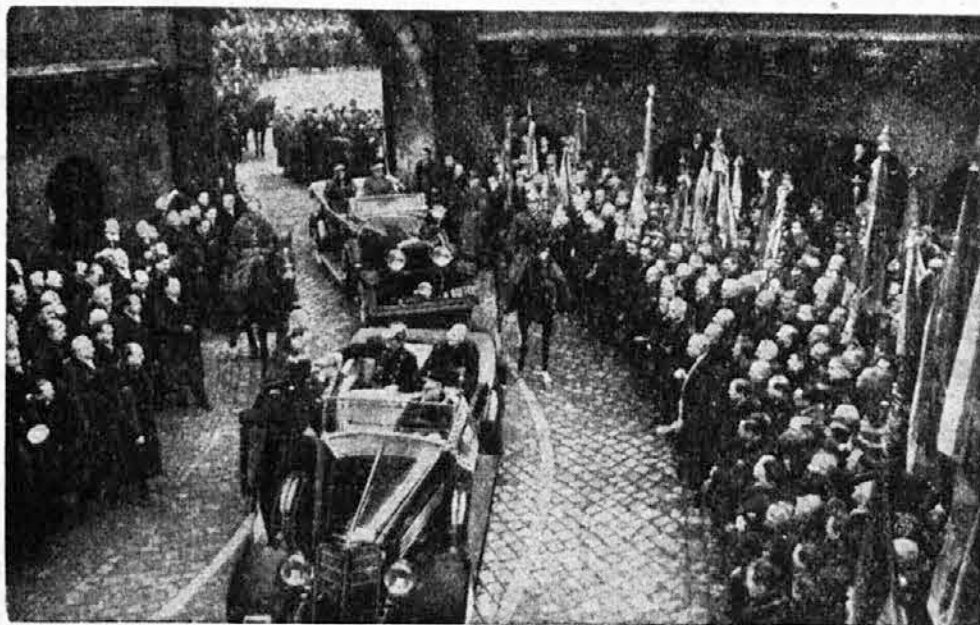
Osrečil milijone ljudi, sam pa ostal - nesrečen

Kakor je radovednost prvi pogoj spoznavanja in znanosti, tako je nezadovoljnost prvi pogoj za uspeh. Nezadovoljnost in želja po uspehu morda še nikdar ni bila tako velika kakor danes, kar se vidi iz raznih dobro uspevajočih »prodajalcev uspeha«. Med njimi je gotovo najvažnejši American Dale Carnegie, ki je ustanovil svoj »Zavod za učinkovit govor in človeške odnose«, kjer se vzgaja nekaj tisoč ljudi vseh starosti, moških in žensk, ki bi se radi znebili svoje mežavosti in zlezli na nekoliko višjo stopnjo družabnega položaja.

Carnegie je bil rojen 1888 kot sin ubožnega kmeta v državi Missouri. Vendar se mu je posrečilo pretolči se skozi srednjo šolo do vseučilišča. Tam pa se ga je zaradi njegove nezadovoljnosti začela polasčati velika potrtost in to imenujejo Američani »inferiority complex« (občutek svoje nič- ozir. manjvrednosti). Nekoč je slišal telesno sicer slabotnega, toda imenitnega govornika in spoznal, da krepka

zunanost še ni vse, da se da v življenju tudi z drugimi zmognosti kaj doseči. Začel se je torej zanimati za govornišvo, skušal postati gledališki igralec, pa se mu ni obneslo; stopal je v stike z raznimi društvi in ustanavljal govorniške tečaje. Več let se je tako vsiljeval in nazadnje leta 1916 je imel že svoje urade.

Toda bistvo uspeha je spoznal po večletnih skušnjah šele okoli leta 1920. »Ni toliko važno, da človek zna dobro govoriti, kakor da zna z ljudmi prav ravnati. Vsakomur s krepko prisrčnostjo stisni roko, vedno se smehljaj, vsakogar pazljivo poslušaj, kar ti pripoveduje in mu ne ugovarjaj, s tem ga boš osrečil, dal mu boš občutek važnosti in tako lahko vse dosegeš pri njem.« Tako in podobna navodila je spisal v knjigi »Kako vplivati na ljudi in uspeti v življenju«, ki je v enem letu našla čez milijon kupcev. Osrečil je sicer milijone, sam pa pravi, da ni srečen, ker bi se s tem nehala njegova delavnost.

Tako so zadnjič sprejeli v Varšavi madžarskega kraljevega namestnika Horthyja

Holandska kraljeva družina

600 let stara dediščina

Mala holandska princesa, katere rojstvo je ljudstvo tako napeto pričakovalo in z nebrzdanim veseljem pozdravilo, ki je osrečilo toliko prebivalstvo — vse deklice, rojene v januarju, bodo prejele doto z dvora, vsi vojaški in mornariški zločinci so pomiloščeni — je po posestvih med najbogatejšimi kraljevimi dediči v Evropi. Njen rod, Nassau-Orange, ima staro in zelo zanimivo preteklost, ki kaže, da so tudi največji plemeniti izšli iz preprostega rodu.

Začetnik rodbine Nassau

je bil grof Otto Nassau-Siegen, ki je umrl leta 1290. Bil je sicer neznan, nič posebno bogat plemič, toda tako bojevit, da so začeli o njem kmalu veliko govoriti. Rod je začel slaveti in bogateti ter se v 200 letih tako dvignil, da si je njegov potomec grof Henrik Nasavski drznil zaslužiti visoko plemenito Francozinjo, Klavdijo Salonsko, sestro in dedinjo zadnjega princa Oranškega. Priženil je s tem lepo francosko pokrajino in plemiški naslov Oranški. Tako sta se že v srednjem veku združili francoska in nemška rodovina, toda od francoske je ostalo nazadnje samo še ime, posestvo pa je kralj Ludvik XIV. leta 1713 priključil, kakor toliko drugih samostojnih kneževin, svojemu kraljestvu. Leta 1732 je pariški parlament končno veljavno priznal Nasavski rodbini naslov »Orange«.

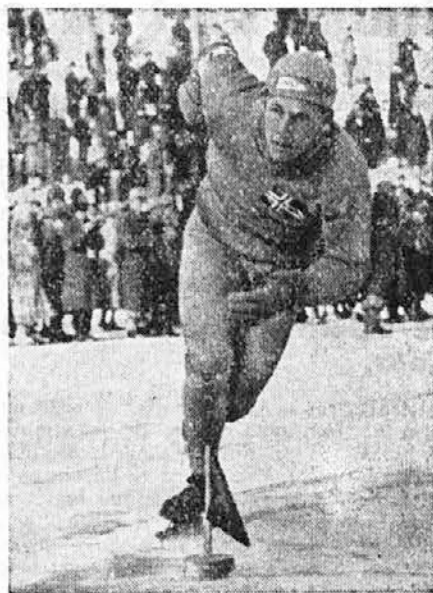
Začetnik kraljevskih posesti

pa je bil Viljem Duvendoorski, nezakonni sin preprostega kmečkega dekleta in neznanega

grofiča iz Duvendoorda. Rojen je bil leta 1290, se do dvajsetega leta potikal sem in tja po kmetih, brez pravega imena — rekli so mu kar »Veslo« — ker ga oče ni hotel priznati za svojega. Nekoč je pa postal pozoren nanj brat njegovega očeta, ki je imel visoko službo na dvoru. Poklical ga je k sebi, ga opazoval in učil in mu preskrbel malo službo na istem dvoru. Mladenič se je s vojo bistroumnostjo znal prikupiti svojim gospodarjem, ki so ga pozakonihi, mu dali plemiški naslov in ga postavili za glavnega upravitelja, kjer je trgoval, dajal razne nasvete in dosegel ugled in spoštovanje tudi pri tujih vladarjih.

Iz skromnih začetkov je namreč z veliko varčnostjo in prekanostjo v denarnih zadevah prišel do toliko bogastva, da je posojal denar na 20—30% obresti vsem tedanjim gospodom, raznim vojvodam, knezom in škofom in celo angleškemu kralju. Če mu niso mogli vrniti, so mu zastavljali svoja posestva ali mu prepuščali najemnine in razne pravice, tako da je bil ob svoji smrti največji posestnik in bogataš v Holandiji. Ker je bil sam, je njegovo premoženje prešlo na njegovo edino nečakinjo, s katero se je oženil Engelbert Nasavski ter tako postal najmočnejši knez holandski, iz čigar rodu so izšli sedanji vladarji, vladarice Nizozemske, ki so znali veliko bogastvo v skoraj 600 letih ohraniti neokrnjeno, kar je gotovo edinstveni slučaj v Evropi.

Ali ste že poravnali naročnino?

Norvežan Engestangen je spet zboljšal svoj rekord v drsanju na progi 500 m. To progo je zdaj predrsal že v času 41,8 sekunde.

Industrija gledališkega uspeha

V pariških in morda tudi v drugih gledališčih imajo nastajajoče posebne »navijače«, ki so plačani za to, da pri občinstvu vzbude navdušenje za kakega igralca, za igranje samo ali za splošen uspeh predstave.

Vodja takih »navijačev-ploskačev« v glavnem gledališču v Parizu je odgovoril nekemu časnikarju na njegova vprašanja:

»Nobenega dvoma ni, da je naša služba potrebna. Večkrat me je že kak ravnatelj gledališča odslovil, češ, da ga preveč stanemo, pa me je že v nekaj dneh zopet prosil, naj prevzamem svoje prejšnje opravilo, ker brez njega v dvorani ni nobenega navdušenja, igra nima nobenega uspeha. Občinstvo je kakor bojazljivi otrok, katerega moraš vzpodbujati in tiščati v ospredje, če hočeš kaj iz njega izveliti. Včasih se kdo navduši za to ali ono mesto v igri, za tega ali onega igralca, v prvem hipu spozabljenja nekoliko ploskne, pa se kmalu »zave« in sramežljivo utihne. Ploskalci morajo torej paziti na take podzavestne izbruhe posameznikov in jih krepko podpreti s hrupnim navdušenjem. Njihov vodja mora biti pri vseh skušnjah, dobro poznati igro in občinstvo, da vé, ob kakšni priliki bi kdo rad zaploskal, da mu potem s svojim »orkestrom« pomaga, ustvari v dvorani živo zanimanje ter zagotovi gledališču in igralcem čim več uspeha.«

Ploskačev je 15—20, nameščeni so nad odrom v raznih višinah odkoder napeto opazujejo svojega vodjo, kdaj jim bo dal znamenje.

V takihle stolpiščih so po nemških mestih postavili radiozvočnike, da ne bi bili preveč prikrajšani tisti, ki si radio ne morejo kupiti

Koristi avtomobilskih tekem

Večkrat slišimo, posebno, kadar se kdo ubi- je, da so tekme sploh velika neumnost. Toda brez tekem bi ne bilo nobenega napredka. Po- glejmo samo napredek avtomobila!

Se pred 20 leti so bili ljudje zadovoljni in celo očarani, če so dosegli hitrost 40 km na uro. Današnji rekord je nekaj čez 500 km. Zato je bilo treba izpopolnjevati motorje, kolesa, za- vore. Seveda niti ne bo hotel drveti 500 km na uro, toda avto, ki lahko doseže tako hitrost, mora imeti izredno odpornost ter zato služi za zgled vsej avtomobilski industriji.

Včasih je trajalo skoraj 30 metrov, da se je avto pri hitrosti 60 km ustavil; danes se to zgodi že pri 9 metrih. Včasih so kolesa (gumijasti plašči) držala kvečjemu 450 km ter so jih morali pri daljših tekmah neprestano menjavati. Danes je njihova odpornost že tako izpopol- njena, da z njimi prevozijo lahko 65.000 km na- vadne hitrosti. Tekmam se imajo zahvaliti da- našnji avtomobilisti, da za manjšo ceno dobe močnejša vozila, manjša, elegantnejša in ne- primerno trdnjša, ki z manjšo silo dosežejo boljše uspehe kot nekdaj.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak

21.

V Londonu so se že začele velike svečanosti za kronanje mladega kralja! Edward VI. (berač Tom) bi moral biti proti svoji volji kronan za kralja! V westminstrski katedrali je bilo že vse pripravljeno, in vsi Tomovi izgovori, da on ni pravi kralj, niso nič zalegli. V tem trenutku pa je prihitel »pet Hendon« s pravim kraljem pred cer- kvena vrata, toda stražarji ju ustavijo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 15. febr.: 11.00 Šolska ura: Kako tudi uče- nee in učenka lahko pomagajo, če nastane nenadoma nesreča ali nesreča. (z. dr. Fr. Mis) — 12.00 Wurlitsko orgle (plovce) — 12.45 Poročila — 13.00. Napovedi — 13.20 Narodne pesmi (g. Fr. Lupan in Radijski ork.) — 14.00 Poročila — 15.00 Knežski trio — 15.40 Kršča- stvo in nacionalizem (g. dr. Fr. Veber) — 19.00 Napo- vedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20.00 Plesna glasba (B. Adamičevi fantje) — 21.00 Schubert-Urbach: Iz Schubertove skicirke (pl.) — 21.10 Klavirski koncert ruske glasbe (g. profesor M. Lipovšek) — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Lahka glasba, igra Radijski orkester.

Drugi programi

Torek, 15. febr.: Belgrad: 20 Koncert komedijan- tov, 20.30 Komorni koncert, 21.30 Plošče, 22.20 Vokalni koncert — Zagreb: 20 Opera — Dunaj: 19.40 Opera in operetna glasba, 20.40 Slavni povelj na ploščah, 20.55 Mozart-Schubert-Wolf-Bruckner, 22.30 Plesna gl- — Budimpešta: 19.15 Stare madžarske koronice, 20.20 Plošče, 21.45 Orkestralni koncert, 22.20 Ciganski orke- ster — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasba, 21 Koncert glas- benega društva, 22.15 Izbrane pesmi, 22.45 Plesna gl- — Praga: 22.15 Pestra glasba — Varšava: 20 Salonski kvintet, 21 Simfonični koncert, 22 Plesna glasba — Sofija: 20.30 Komorni koncert, 21.15 Slovenske pesmi, 22 Lahka in plesna glasba — Berlin: 19.10 Uvertura, 20 Pustna glasba, 21 Italijanske in madžarske vojaško godbe — Königsberg: 19.10 Plesni večer — Hamburg: 19.10 Verdijska opera »Otello«, 20.10 Pester koncert »

ROBERT LORD

POD ČRNO KRINKO

Foto Warner Bros
Betty Groganova

»Oprostite, Betty, mislil sem ... no, malo sem se pošalil. Ven- dar ...« Ed je bil v ve- liki zadregi. Bilo je kar malo neverjetno, kako more tak fant priti ta- ko hitro v zadrego pred tem mladim dekletom. »Zdi se mi, da to niso čisti računi ...« je zašepetal Mike Grogan svoji ženi in nagajivo pomežiknil.

»Nikar se ti za stvar ne zanimaj, stari. Bova že medve z Betty vse uredili, da bo prav!

Betty je užaljena odnesla jed na mizo. Na skrivaj pa se je smehljala in z zadovoljnim pogledom škilila na Eda, ki je sedel in se kar nekam predolgo časa pripravljaj, da bi prijel za žlico.

»Torej, kaj je, dečko?« ga je vprašala Betty in ga rahlo dregnila s pladnjem ob ramo. Prišla je do njega, da bi mu dala večerjo na krožnik. »Kaj nimate teka?«

»Oprostite, kušterček ... pardon, oprostite gospodična, nič nisem lačen.«

»No, skleniva pogodbo: dovolim vam, da me imenujete kušterček, toda samo, če boste jedli.«

»Zelo rad bi, a res nisem lačen.«

»Za kosilo ste imeli vendar samo tisto malenkost, ki ste jo vzeli s seboj.« se je oglasila stara Groganova.

»Veste, tako je, včasih človeka kar na mah mine tek ... Bil je, pa ga že ni več ...! Pa, saj vendar to ni nič tako straš- nega! Bo že boljše.«

Stari Mike se v ta razgovor ni nič vmešaval in tudi ni imel časa za to. S silovito naglico je nosil v usta. Imel je izreden tek, tako da je praznil krožnik za krožnikom. Žena se je kar topila od zadovoljstva.

Na koncu, ko je lakoto že precej potolažil, pa se le ni mogel zdržati, da ne bi kaj pripomnil:

»Kako praviš, Ed, da bo že boljše? To ti rad verjamem, toda boljše bo le, če danes ostaneš doma ...«

»Hmmm, hml« se je zaslislalo od one strani, kjer je sedela Betty.

Groganova žena je začela nekam močno ropotati z vilicami in nožem po krožniku. To je bilo malo čudno, kajti takih navad ni imela.

Za trenutek je nastal molk. Ed se je bolj kislo držal, ko so ga vseeno prisilili, da je začel jesti.

Molk je pretrgal telefonski zvonec. Betty je vstala in hitela k telefonu, ki je bil v prednji sobi.

»Halo ...« se je veselo oglasila. V hipu pa ji je šinila sumlji- va senca preko lica. »Trenutek počakajte, prosim. Ga bom poklicala!« Obesila je slušalo, se spet naredila, kakor da ji je vseeno, in stopila v sobo:

»Ed, kliče vas k telefonu neka gospodična Danverjeva ... Ali ste doma ...?«

Ed je v naglici odložil vilice in nož, kakor da se je razjezil, ter hitel k telefonu.

»Kar kopni po vas ...« je še utegnula zavpiti Betty za njim. Ed je skoraj besen zgrabil slušalo in se oglasil.

K sreči tehnika še ni toliko napredovala, da bi v vsaki hiši imeli poleg telefona tudi daljnovod. Če bi ga imeli, bi bila Betty najbrž zbesnela od jeze in žalosti. Tam v drugem delu mesta je ležala na razkošnem počivalniku, ki je bil pokrit s pisanimi blazinicami najrazličnejših barv, druga ženska. Držala je v roki telefonsko slušalo in mijavkala vanjo ... Premažovala se je, ko- liker se je mogla, da bi bil njen glas lepši in slajši.

»Halo, Edica, srcece moje ... Kako je s teboj? Meni je tako

lepo ... Mislim nate ... Rada bi vedela, kako ti je zdaj? ...«

Ed je bleknil v naglici nekaj, s čimer je hotel povedati, da mu zdaj ni ravno najboljšje.

»Oh, dragi moj, ti ne veš, kako mi je hudo, če ti ni dobro,« se je prilizovala na drugem koncu žice zapeljiva, zloglasna Pearl.

»Nikar naj te nič ne skrbi!« ji je hladno odvrnil Ed.

»Gotovo je temu kriv whisky. Pivo ti ni moglo škoditi!«

»Da, da, pa — zбогом.«

»Čakaj no malo, Edek. Hotela sem ti samo povedati, da nisem več huda nate, ker si mi dejal, da se ne bova več vi- dela ... Vse sem ti že odpustila ...!«

»Ni tako nujno ...« se je Ed skoraj zadril v telefon.

»Oooo, dečko moj, res se nisem mogla še naprej jeziti nate!

Ali hočeš, da greva v soboto zvečer kam skupaj?«

»Ne, ne morem ... V soboto moram delati ...«

Ed je vsekakor hotel, da bi čimprej končal ta ljubeznivi pogovor. Zelo mu je bilo neprijetno, da so Betty in njeni domači v sobi poslušali. Tam je bilo vse tako tiho kakor pred nevihto.

In ta Pearl ni hotela za nobeno ceno nehati. Ed se je že na- ravnost mučil.

»Torej greš v soboto ali pa v nedeljo na izlet?« je spet spregovorila nasilnica na drugem koncu telefonske žice.

Zdaj pa je bilo Edu dovolj. Zabrulsi ji je odločno:

»Ne morem. Nikakor ne! Grem s svojo družbo ribe lovit. Sicer pa malo pomisli, kaj sem ti rekel včeraj. Konec je ...«

»Dobro, dobro, Edek, nikar se ne jezi. Zбогом. Poklicala te bom pa še takole katerikrat na telefonček ...!«

Ceprav tehnika še ni izumila daljnovidenja za vse, je Betty vseeno s svojo lastno televizijo gledala ves ta prizor v praznem krožniku, v katerega se je navidez zagledala.

Ed se je ves pobit vrnil k mizi. Vsi so naprej večerjali v posebnem, nič dobrega obetajočem razpoloženju.

Betty je molčala. Ed je grizel meso, kakor da je svojega sovražnika pečenega. Stari Mike se je praskal za ušesom in skušal rešiti položaj. Ko je bila večerja, ki je bila bolj podobna sedmini, končana, je Groganova žena začela pripovedovati, kako se je vse podražilo, kako so trgovci neizprosni, kako so ljudje na splošno pokvarjeni. Takrat pa, ko je bila še ona mlada, je bilo vse drugače ...